

ANDRAGOGIKA A VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Poradenství v dalším vzdělávání
2.3.2026



- Zdroje
- Témata pro zápočtovou práci
- Vymezení poradenství
- Vznik kariérového poradenství
- Kde všude se lze setkat s
- Kariérový poradce



Zdroje

- Košťálová, Helena a Markéta Cudlínová. *Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století*. Evropská kontaktní skupina, 2015. ISBN 978-80-87993-01-9.
- MŠMT. *Kariérové poradenství* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2022. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/karierove-poradenstvi>.
- NSK. *Kariérový poradce* [online]. Národní soustava kvalifikací. Dostupné z: <https://www.narodnikvalifikace.cz>.
- NSP. *Kariérový poradce* [online]. Národní soustava povolání. Dostupné z: <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/karierovy-poradce>.
- PÝCHOVÁ, Silvie, Helena KOŠŤÁLOVÁ, Petra DRAHOŇOVSKÁ a Dorota MADZIOVÁ. *Kariérové poradenství na každý pád*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-604-7.
- NAVAROVÁ, Sylvie. *Rozvoj kariérového poradce*. Praha: Raabe, 2019. ISBN 978-80-7496-440-4. VENDEL, Štěpán. *Kariérní poradenství*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2427-0.
- VUORINEN, Raimo et al. *A Proposal for a National Competency Framework for Career Professionals*. Jyväskylä: Finnish Institute for Educational Research, 2024. ISBN neuvedeno.

Další zdroje

- Eurogudinace. [Rozmanitý svět poradenství](#). *Inspirace do praxe*. EKS, 2017.
- Eurogudinace. [Competency Framework and Assessment Tools for Career Professionals](#)
- Eurydice Czechia. [Podpora a poradenství ve vzdělávání](#)
- IAEVG. [International Association for Educational and Vocational Guidance](#)
- KETTUNEN, Jaana, Raimo VUORINEN a Sauli PUUKKO. [Competence framework and self-assessment tools for Finnish career professionals](#). Jyväskylä: Finnish Institute for Educational Research, 2024. ISBN 978-951-39-9928-5.
- RADA EVROPSKÉ UNIE. [Rezoluce Rady ze dne 28. května 2004 o posílení politik, systémů a praxe v oblasti celoživotního poradenství](#). Úřední věstník Evropské unie, 2008/C 319/02.
- KOTÍKOVÁ Jaromíra, Pavlína ŠŤASTNOVÁ A Josef PETRÁŠEK. [Systém dalšího vzdělávání a pojetí rekvalifikací jako součásti dalšího vzdělávání](#). Praha: VÚPSV, 2020.
- UK Point. [Fit & Smart Student](#), Kariérní předmět



- na FSV
- pro studující všech fakult (Bc. 2.,3. ročník)
- propagace na [sociálních sítích UK Pointu](#)
- popis předmětu naleznete [ZDE](#)
- lektorka: Mgr. Michaela Morala

Oddělení informačních služeb | UK Point

- Mgr. et Mgr. Miloš Ulrich, vedoucí Oddělení informačních služeb
 - Součástí je [Kariérní centrum](#) UK
-
- Kariérní rozvoj studentů a absolventů
 - [Kariérní den na UK](#) 18.3.2026
 - Kariérní portál

- Poradenství ve vzdělávání dospělých
- Kompetence kariérového poradce
- Metody vzdělávání na pracovišti (používané v každodenní praxi jako součást vzdělávacího a rozvojového procesu pracovníků)
- Metody vzdělávání mimo pracoviště
- Trendy v rozvoji a vzdělávání pracovníků pro rok 2026
- Využití možností a nástrojů AI v rozvoji a vzdělávání pracovníků

- Analýza vybraného strategického dokumentu spojeného s realizací politiky celoživotního učení
- Kompetence a aktivity Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v kontextu vzdělávání dospělých
- Vzdělávání dospělých v Československu v období reálného socialismu
- Specifika vzdělávání nezaměstnaných, rekvalifikace
- Legislativní zakotvení dalšího vzdělávání – příklad vybrané země EU
- Volnočasové vzdělávání dospělých
- Senioři a specifika učení se ve třetím věku



(poznámka: u všech níže uvedených témat se předpokládá zpracování za pomoci pramenů v AJ)

- Globální a rozvojové vzdělávání – cíle a přístupy
- Koncept učících se měst
- Občanské vzdělávání, integrace a migrace
- Občanské vzdělávání dospělých v perspektivě UNESCO (podle zprávy GRALE 5)
- Vybrané současné přístupy k rozvoji dovedností (zej. OECD)
- Podpora účasti a překonávání jejích bariér ve vzdělávání dospělých

Práce musí obsahovat (kromě teoretického rozpracování problému) i **vlastní přínos autora** v podobě úvahy, rozvíjení souhlasu či kritiky vybraného přístupu, srovnání s jinou možnou perspektivou apod. Další podrobnosti jsou věcí domluvy mezi studentem a vybraným vyučujícím.

Minimální rozsah textu (mimo soupis citací): **9 000 znaků** včetně mezer.

Výběr tématu poslat na e-mail vybraného vyučujícího.

Termín odevzdání: nejpozději 7 dní před termínem konání zkoušky souběžně na e-maily všech vyučujících.

Komplexní proces zaměřený na podporu dospělých při jejich dalším rozvoji a uplatnění na trhu práce.

- **kariérové poradenství pro dospělé** (orientace na trhu práce, volba zaměstnání, rozvoj kariéry, profesní příprava)
- **rekvalifikace** (získání nové kvalifikace)
- **osobnostní rozvoj** (rozvoj schopností, dovedností)

Klíčové subjekty:

- MŠMT (vzdělání), MPSV (zaměstnanost), úřady práce, pedagogicko-psychologické poradny a akademické poradny (nabízí psychologickou i profesní podporu)
- personální agentury
- [NPF \(členové\)](#)

- vzdělávací programy k získání plné kvalifikace k výkonu konkrétní pracovní činnosti uplatnitelné na trhu práce (např. účetní);
- vzdělávací programy k získání konkrétních pracovních dovedností (např. PC kurzy);
- vzdělávací programy vedoucí k profesním kvalifikacím v NSK dle zákona č. 179/2006 Sb. (např. příprava teplých pokrmů);
- vzdělávací programy vedoucí k závěrečné zkoušce dle zvláštních právních předpisů, např. vyhláška č. 50/1978 Sb. (pracovník znalý v elektrotechnice);
- nespecifické rekvalifikační kurzy – jsou realizovány dle Usnesení vlády č. 238/1991 Sb., a jsou určeny absolventům škol, kteří obtížně nacházejí uplatnění z důvodu nedostatku praktických dovedností. Zpravidla je praktická část realizována u potenciálních zaměstnavatelů, a proto mají velkou úspěšnost.

Radikální změny ve světě práce

- globalizace,
- technologické pokroky,
- demografické změny,
- rozšíření / zvýšení konkurence na trhu práce.

Mění se chápání kariéry a vztah mezi jedincem a organizací.

Poradenství v DV jako šance zorientovat se a obstát na trhu práce s odbornou pomocí.

Cíle: překonávat kariérové přechody a zvyšovat zaměstnanost

- Rozvojové (osobní rozvoj klienta, kariérní poradenství)
- Preventivní (prevence nežádoucích jevů)
- Nápravné (překonání n. napravení nepříznivých okolností)
- Výzkumné (testování dovedností, schopností a zkušeností)

(Pauknerová, 2009, s. 53–57)

- partnerský vztah mezi poradcem a jedincem
- poradenská interakce s klientem (nástroje psychoterapie, koučování, mentoringu)
- pomoc zorientovat se a přijmout zodpovědnost za důsledky vlastního rozhodnutí

Tři hlavní přístupy k poradenství v dalším profesním vzdělávání:

- **poskytování informací (consulting)** konzultantem-odborníkem
expertní řešení (JAK)
IT, managementu, PR, právu atd.
- **poradenská pomoc (counseling)** od poradce
průvodce a podpora (PROČ)
vztahuje více k psychologické poradenství v oblasti osobní, sociální, vzdělávací a pracovní
- **orientace (guidance)** či career guidance
poradenské aktivity pro dospělé ve směru vzdělávání, kariérního a profesního rozvoje



Formální

poskytováno v rámci určitých struktur

Neformální

mimo formální struktury, př. personální agentury, dobrovolnické organizace atd.

Informální

intuitivní poradenství v rámci rodiny, přátel, pracovního kolektivu



Významy (Schneiderová, 2008, s. 9-15):

1. Lidská činnost

- laické poradenství: poradci/příjemci rad jsou rodina, přátelé, kolegové
- odborné poradenství: speciální činnost/soubor činností s jasně vymezenými pravidly a funkcemi, zaměřená na pomoc lidem s jejich potížemi krátkodobého i dlouhodobého charakteru

2. Profese

- finanční, manželské, kariérové poradenství...hlavně tzv. pomáhající profese (pedagogové, zdravotníci, psychologové, terapeuti či sociální pracovníci)

3. Institucionální systém

- Plnění společenských úkolů v oblasti poradenství skrze státní i nestátní instituce (MŠMT, MPSV)

4. Věda či teorie

- soustava interdisciplinárních teoretických poznatků či aplikovaná teoretická disciplína zkoumající možnosti pomoci lidem

(Schneiderová: *Základy poradenství*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008)

- **proces** ukazující zájem, dávající naději, dodávající odvahu, vyjasnění a umožňující aktivaci;
- reflexivní sociální praxe (pomoci druhým);
- individualizovaná **metoda** praktického řešení problémů;
- obecná metoda životního plánování;
- **činnost**, která napomáhá zmocňování;
- činnost, která poskytuje mapy pro orientaci ve společenském životě;
- možnost najít si nové umístění ve společenském životě;
- činnost s důrazem na **příležitosti**, ne nařízení a jejich dodržování;
- nabízí pomoc, umožňuje jasně myslet a aktivně činit;
- spojení, které vzniká za účelem řešení konkrétních životních problémů.

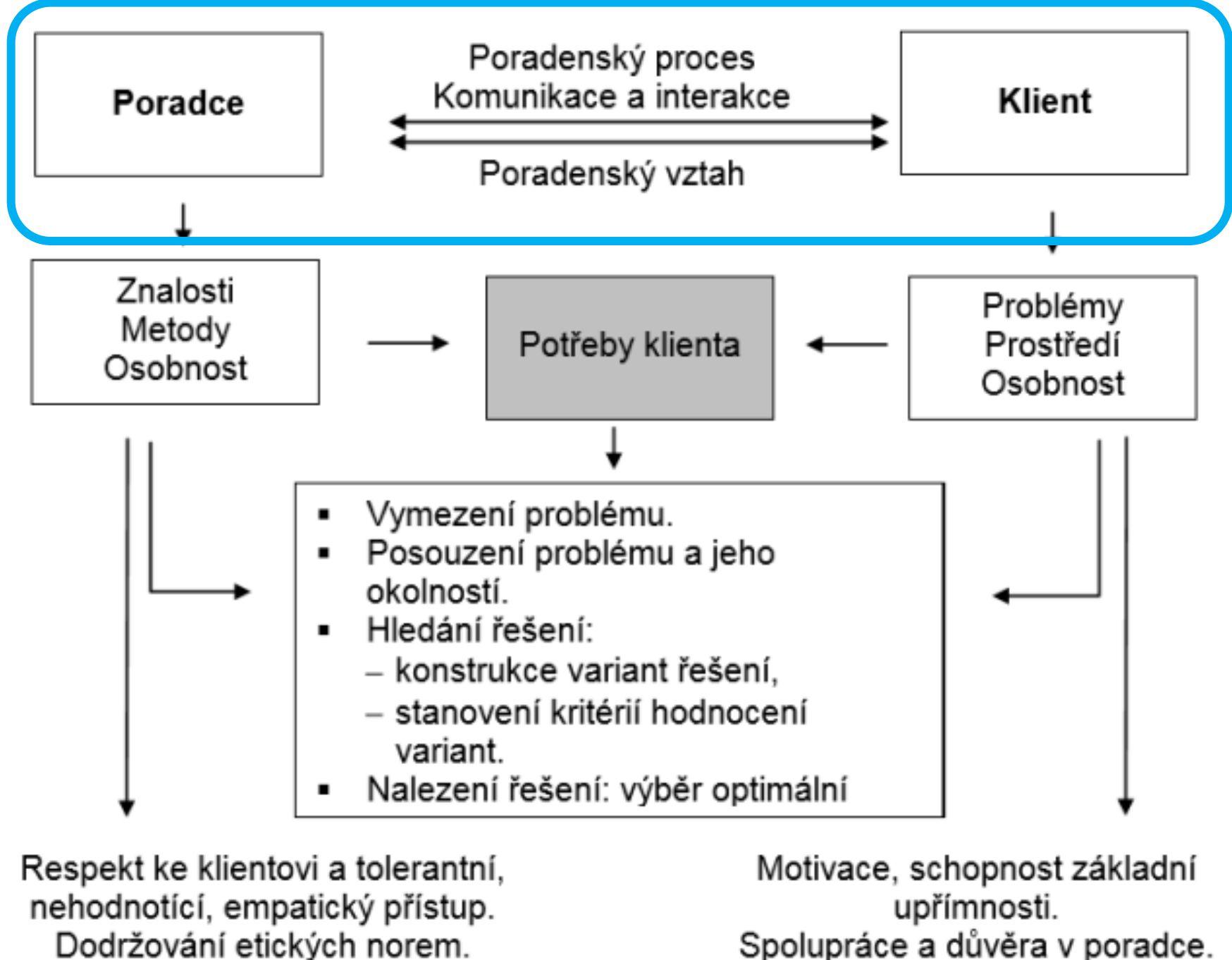
(Peavy, R. V. *Sociodynamické poradenství: konstruktivistická perspektiva*. Praha: Dům zahraniční spolupráce pro Centrum Euroguidance)

Proces, při kterém profesionál ve vztahu partnerské spolupráce poskytuje jedinci (páru, rodině, skupině, organizaci) informace, rady při řešení problému, vedení a podporu přiměřenou k životní situaci člověka a jeho cílům a potřebám.

- ✓ podstatou a základem většiny nástrojů je **komunikace, vedení rozhovoru**

Obě strany musí znát:

1. Svá práva a povinnosti.
2. Časový harmonogram procesu.
3. Obsah a cíl procesu.



(schéma upraveno dle Freibergová, 2007, s. 13, in Hargašová 2000)

Varianty

- **Pro žáky pro volbu povolání:**
 - pro žáky základních škol při orientaci pro studium na středních školách (kdykoliv po 15. roku).
 - pro studenty gymnázií a středních odborných škol při volbě dalšího studia.
- **Pro firmy:**
 - nábor, onboarding, talent management, rozvoj, loajalita, průběžné řešení problémů aj.

Varianty

- **Pro občany a ÚP či agentury práce:**
 - nezaměstnanost: při ztrátě zaměstnání pro výběr nové vhodné profese na úrovni výučního listu.
 - při hledání pracovního uplatnění absolventů středních škol s maturitou.
 - pro posuzování pracovní úrovně absolventů středních škol s maturitou a vyšším vzděláním.



Vzdělávací instituce

- např. poradenství v získání vzdělání - počáteční i další, zkoušky z profesní kvalifikace podle NSK aj.

Ostatní

- **sociální oblast**
- **neziskovky** (občanské poradny, sociálně orientované neziskovky)
- **armáda, věznice, psychiatrická zařízení**

- psychologické poradenství
- pedagogicko-psychologické poradenství
- výchovného poradenství
- občanského poradenství
- manželské a rodinné poradenství
- poradenství ve specifických oborech (právo, medicína, finance...)
- **kariérové poradenství / situace na trhu práce**
 - **Volba** či změna povolání (rekvalifikace)
 - **Poradenství v oblasti vzdělávání**, např. vyšší účast ve vzdělávání a odborné přípravě nebo zlepšení dosažených výsledků, snížení předčasných odchodů ze vzdělávání;
 - **Zaměstnanost** – př. vyšší plat, nižší míra fluktuace aj.
 - **Společnost** – př. vyšší mobilita a kapacity společnosti, nižší pravděpodobnost trestné činnosti



Kariérové poradenství jako „služby a aktivity zaměřené na pomoc jednotlivcům libovolného věku a v jakékoli fázi jejich života při výběru jejich školního a odborného vzdělávání a zaměstnání a při zvládání jejich profese. “

OECD (2004, s. 19)

Zahrnuje: pomoc lidem při úvahách o jejich přáních, zájmech, kompetencích, osobnostních vlastnostech, kvalifikacích a schopnostech a jejich sladění s dostupnými možnostmi vzdělávání a zaměstnání.



- ✓ základní charakteristika kariérového poradenství, přehled potřebných dovedností kariérových poradců a rady, jak jednat s klienty.

Jaké zdroje jsou vhodné pro poradenství?



- **Národní poradenské fórum** (poradní orgán MŠMT a MPSV pro oblast kariérového poradenství v celoživotní perspektivě)
- **Národní ústav pro vzdělávání** / NÚV
- **Národní institut pro další vzdělávání** / NIVD přímo řízená organizace MŠMT
- **Česká asociace kariérového poradenství**
VZDĚLÁVÁME - INSPIRUJEME - SÍŤUJEME - POMÁHÁME -
ROSTEME S VÁMI
- **Euroguidance**
 - vč. odborných časopisů
 - **Metodická podpora online**
 - **Evropský rámec kvalifikací** (pochopit, porovnat a uznávat kvalifikace získané v Evropské unii)
 - Svou úroveň EQF můžete zjistit i z osvědčení o získání profesní kvalifikace podle **Národní soustavy kvalifikací**
- **EPALE**

- 
- Pracovní a profesní diagnostika COMDI
 - Integrovaný systém typových pozic ISTP
 - Katalog pracovních míst KPM
 - **Národní soustava kvalifikací**
 - **Národní soustava povolání**
 - Info systém o uplatnění absolventů ISA
 - Info systém o průměrném výdělku ISPV
 - Průvodce světem povolání

- 
- Pracovní a profesní diagnostika COMDI
 - Integrovaný systém typových pozic ISTP
 - Katalog pracovních míst KPM
 - **Národní soustava kvalifikací**
 - **Národní soustava povolání**
 - Info systém o uplatnění absolventů ISA
 - Info systém o průměrném výdělku ISPV
 - Průvodce světem povolání.

Katalog povolání a kompetencí

Národní soustava povolání (NSP) je internetový katalog povolání existujících na trhu práce v České republice

Informace o

- práci
- pracovních podmínkách
- požadavcích zaměstnavatelů
- obvyklé mzdě ve vybrané profesi



**MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ**

Seminář

PROFIL kariérového poradce



Kariérový poradce dle NSP

- kompetenční požadavky k výkonu tohoto povolání dle NSP

Vytvořte pro něj PROFIL:

Užívá titul...

Součástí jeho/její práce je ...

Jeho/její klienti nejčastěji řeší ...

Něco navíc...

PROFIL: např. PSYCHOLOG

Užívá titul Mgr., vystudoval VŠ, zpravidla na fakultě filozofické nebo na fakultě sociálních studií.

Součástí jeho práce je rozhovor, pozorování, doporučení a společné hledání řešení.

Jeho klienti nejčastěji řeší vztahové problémy, nízké sebevědomí, tíživou životní situaci.

Něco navíc... Říká se, že psycholog léčí slovy. Jeho klienti většinou nevyžadují medikaci, protože dokážou v životě „normálně“ fungovat.

(vs. PSYCHIATR – lékař (MUDr.) řeší závažnější psychické poruchy a nemoci (např. schizofrenii, maniodepresivní psychózu), svým pacientům předepisuje léky.

Pomocí různých metod a postupů poskytuje
poradenské služby, jejichž cílem je pomoci a podpořit
jedince či skupiny osob při rozhodování
nejen v rámci volby zaměstnání či rozvoji kariéry, ale
také v otázce vzdělávání nebo profesní přípravy.



Kvalifikován pro obor poradenství – Bc. či NMgr. obory:

- Psychologie
- Andragogika
- Pedagogické směry
- Sociální práce
- Poradenství v odborném vzdělávání
- Skupina oborů ekonomie, management
- vlastní potřebné certifikáty

Sdružuje se v profesních asociacích

- **ECGC** – *Evropský certifikát kariérového poradenství*
- Národní soustava kvalifikací
- Certifikáty pro jednotlivé metody

- umět respektovat (klienta),
- pozitivní vztah ke klientovi (bez ohledu na věk, pohlaví či národnost)
- upřímnost (pracuje autenticky a nefalšovaně),
- aktivní naslouchání, interpretace, trpělivost,
- empatie (chápe pocity a zájmy klienta),
- asertivita,
- sebereflexe, analytické myšlení a kreativita,
- aktivizace, motivace, inspirace,
- zvládá emoce a konflikt,
- důvěra, mlčenlivost, dodržuje zákony a etické principy,
- trpělivost,
- životní zralost, respekt k odlišnosti,
- nezávislost a objektivita.

(Košťálová a Cudlinová, 2015, s. 45)



- **Vede klienta k samostatnému zodpovědnému rozhodování** zejména v oblasti počátečního a dalšího vzdělávání, v návaznosti na volbu povolání, profesní změnu a uplatnění se na trhu práce
- Poskytuje aktuální informace zejména o vzdělávacích možnostech, trhu práce, posuzuje schopnosti a dovednosti jedince s využitím kariérové diagnostiky, **aktivizuje klienta k samostatnému rozhodování o vlastní kariéře**